

Vänsterpress om Tripolis fall

Slutstriden om Libyens huvudstad Tripoli pågår. Kriget som varat i över ett halvt år håller på att sluta på det sätt som man kunde förvänta sig, med de NATO-stödda rebellernas seger.

Inom den svenska vänstern (dit jag har räknat Vänsterpartiet och vänsterut) har det florerat mycket olika uppfattningar om konflikten, från de som helhjärtat förespråkat NATO-bombningar, till de som inte bara motsatt sig NATO:s inblandning, utan även mer eller mindre direkt tagit ställning för Gaddafi.

Nu då rebellerna håller på att segra militärt så får givetvis frågan om vad som kommer efteråt en allt större betydelse. Det kan därför intressant att ta del av vad de olika falangerna anser om utvecklingen och hur de ser på framtidsperspektiven. Vi har nedan samlat ett urval artiklar och uttalanden från den svenska vänstern (och talesmän för denna) som behandlar dessa frågor. Spännvidden är stor. På den ena flanken finns Andreas Malm som i en artikel i *Aftonbladet* framställer det hela som en stor seger för revolutionen och är utomordentligt optimistisk om framtiden, och på motsatta kanten har vi tidningen *Proletären* som ser utvecklingen främst som en seger för imperialismen och att risken är mycket stor att Libyen kommer att få en pro-imperialistisk marionettregering.

Martin Fahlgren 25/8 2011

Innehåll

Aftonbladet (Malm).....	1
Arbetaren.....	2
Arbetarmakt.....	3
Clarté.....	5
Flamman.....	6
Internationalen.....	7
Offensiv.....	9
Proletären.....	11

Aftonbladet (Malm)

Aftonbladet 23/8 2011

Andreas Malm

Seger igen!

Libyendebattören Andreas Malm: det är studenter och hemmafruar, ingenjörer och stålarbetare som vunnit slaget om Tripoli.

Och vi som vant oss vid att aldrig få uppleva en seger! Nu är det 2011. Inte för första, inte för andra, utan för tredje gången detta år får vi se människor rusa ut på gatorna i extatiskt jubel, tända natthimlen med fyrverkerier, hamra på diktatorns porträtt, dansa in gryningen, förvånat se sig om i friheten och gråta ut sin glädje över att tyrannen har fallit efter alla dessa år. Nyp dig själv i armen: nu är det 2011 och folket på gatorna kan segra igen.

”Hemligheten bakom de senaste dagarnas framgångar”, skriver **Juan Cole**, en av USA:s skarpaste Mellanösternvetare, ”ligger i en folklig revolt i Tripolis arbetarkvarter, som utförde det mesta av det hårda arbetet med att skaka av sig säkerhetspolisens och de militära klickarnas styre. Det lyckades så väl att när de revolutionära brigaderna närmade sig staden västerifrån mötte de litet eller inget motstånd och kunde rulla rakt in i centrum”.

Lördagskvällens revolt i Tripoli kommer, som så mycket annat detta år, att gå till historien. När mörkret lagt sig över arbetarkvarteren Tajoura, Fashloum och Suq al-Juma bröt invånarna fastan, bad kvällsbönen och gav sig ut på gatorna, som på given signal, med och utan vapen, för att helt enkelt storma Gaddafi-regimens utposter. Vid ett skede ska granater ha skjutits in i en folkmassa med 122 dödsoffer som följd, men tidvattnet steg obönhörligt, med hjälp av rebeller som gled in i Tripoli på gummibåtar och pickups, tills Gaddafis envælde krympt till öar i ett hav av röd-svart-gröna fanor.

Nej, detta är inte Nato:s seger. Det är en seger för Libyens studenter och hemmafruar, ingenjörer och stålarbetare, taxichaufförer och advokater, för alla de som reste sig mot Gaddafi i februari och sedan dess har lärt sig, som enkla amatörer, att bygga om maskingevär och övermanna krypskyttar, säkra flanker och organisera offensiver, sända radio och ge ut tidningar, baka pizza till fronten och läsa poesi på Frihetstorget och hålla hemliga och öppna möten: det är de som nu befriar Tripoli.

Inga utländska trupper står på libysk mark. Nato:s luftunderstöd har, naturligtvis, varit avgörande för att nöta ned Gaddafis krigsmaskin – inte konstigt att rebellerna tackar för det – men det är vanliga libyer från Zawiya i väst till Beghazi i öst som offrat sina liv för friheten. Allt sedan kriget mellan regimen och de befriade zonerna blossade upp för ett halvår sedan har just detta varit drömscenariot: folket i Tripoli reser sig, rebellerna rycker in, staden faller ur Gaddafis händer.

Jubla med Libyen.

Är alltså landets framtid säkrad? När den kinesiske premiärministern **Zhou Enlai** någon gång på 1970-talet fick frågan om vad den franska revolutionen 1789 gett för resultat lär han, enligt den apokryfiska legenden, ha svarat: ”Det är för tidigt att säga”.

Konsekvenserna av en revolution kan – sådan är historiens sensmoral – fortfarande vara svåra att överblicka ett par århundraden senare: mitt i skeendet är det omöjligt. Men om historiker har till uppgift att diskutera de långsiktiga, oavsiktliga följderna som ekar genom seklen är det

revolutionärers uppgift att gripa ögonblicket i hetluften, kasta sig in med all sin kraft, göra det bästa möjliga av att den rådande ordningen suddats ut och samhället ligger öppet som en oritad karta.

Sedan vidtar det svåraste arbetet. Det gäller snart i Libyen, så som det redan gäller i Tunisien och Egypten: en utdragen, hård, ofta ojämn kamp mot reaktionära krafter gör utgången oviss. I flera avseenden har Libyen ett gynnsammare utgångsläge. Gaddafis statsapparat är på väg att krossas fysiskt, medan den i Egypten har ömsat skinn från Mubaraks kostym till arméns uniform och uthålligt konserverar sin ställning; den libyska revolutionen har utövat dubbelmakt i ett halvår, genererat sina egna organ och står redo att ta över helt.

Det är den väpnade triumfens fördelar, men nackdelarna är kanske lika många. Överflödet av utspridda vapen höjer risken för interna strider. Där **Mubaraks** fall i Egypten antände ett enormt tillbommat fyrverkerilager av partier, fackföreningar, bondekooperativ, studentgrupper, ungdomsorganisationer, konstnärunioner och oräkneliga andra initiativ återstår det för libyerna att formera en liknande brokig mångfald av rörelser.

Men av det halvår som gått tycks ett vara säkert. Revolutionen kommer att ge libyerna friheten att uttrycka sig som de behagar, med sina egna medel, på vilket språk de vill för första gången kan Libyens *amazigh*, kända i väst som ”berber”, ta fram sin kultur ur gömmorna – utan att frukta fängelse, tortyr eller offentlig hängning. Den friheten är premissen för allt annat.

Den är uppenbarligen värd att offra livet för.

Nu ser viss vänster i Europa enbart **Anders Fogh Rasmussen** och **Nicolas Sarkozy** och blundar hårt för att få bort bilderna på euforiska araber. Men när mörkret lagt sig över Syrien på söndagskvällen och människor brutit fastan och bett kvällsbönen gav de sig ut i gränderna för att gratulera Libyen: ingenting kan blåsa mer luft i deras lungor än Gaddafis fall.

Och om segern är möjlig i Tunisien, Egypten och Libyen, varför inte också i Jemen, i Bahrain, i Jordanien, i Grekland, Storbritannien, Spanien, Indien, Iran, Chile, Palestina... Det är, när allt kommer omkring, 2011.

Arbetaren

Ingen gratislunch för Libyens rebeller

LEDARE 25 augusti 2011

Han är färdig – on gotov je! Det var slagordet i det hyfsat fredliga uppror som satte stopp för Serbiens president Slobodan Milosevic för elva år sedan.

Slagordet passar bra för Muammar Gaddafi augusti 2011, även om hans son Saif tappert spelar rollen som Bagdad-Bob in i det sista, och även om det blodiga inbördeskriget i Libyen har få likheter med hur det gick till när parlamentet i Belgrad stormades och TV-huset intogs efter lite skottlossning från säkerhetsvakterna.

Den gemensamma nämnaren heter i stället Nato, vars bombningar över Belgrad 1999 spelade en viktig roll för Milosevics fall året därpå. Ropen på ett militärt ingripande för att få ett stopp på den etniska rensningen på Balkan restes flera gånger under kriget på 1990-talet, inte minst

i denna tidning.

Men att ta hjälp av Nato har ett pris. Det är fullt förståeligt att de libyska rebellerna tar hjälp där de kan få den mot Gaddafis legosoldatarmé, men det är uppenbart att USA och dess allierade har ett bestämt syfte med sin inblandning. Att som människor både på vänster- och högerkanten i Sverige applådera interventionen är enbart naivt, hur mycket ”taktiska överväganden” man än tycker sig göra.

Det handlar fortfarande om ett militärt angrepp, dessutom med stöd av en FN-resolution om skydd för civilbefolkningen som Nato valt att tolka som att allt utom massiv landsättning av marktrupper är okej. Detta inbegriper bland annat elitförband som opererar inne i Libyen med att träna rebeller, rekognosera och att märka ut mål för bombflyget.

Scenerna med jublande människor i Tripoli är fantastiska, tanken på att dryga 40 års diktatur troligen är slut en lättnad – men vi kan bara spekulera i vad libyerna krävs på i motprestation. Det handlar inte bara om tillgången på libysk olja, även om det naturligtvis spelar in. Mer viktigt är kanske permanenta Natobaser i landet och en pålitlig allierad i Nordafrika utan en hatad diktator vid makten. Mubaraks fall i grannlandet Egypten innebar att USA förlorade en viktig samarbetspartner, ett rebellstyrt Libyen i stor tacksamhetsskuld till Nato skulle passa mycket bra som ersättning.

Grips Gaddafi levande kommer han troligen att ställas inför rätta i Haag för angreppskriget mot sin egen civilbefolkning, vilket framhållits som något som skulle kunna få Syriens president Assad att börja fundera på att kliva åt sidan innan han också hamnar där. Samtidigt står det väldigt klart att det bara är vissa mördare som riskerar att hamna i Haag – de som inte är kompisar med USA eller Ryssland. Milosevic, Gaddafi, kanske Assad – men knappast exempelvis Bahrains kung al-Khalifa eller Israels premiärminister Benjamin Netanyahu.

Hjälpen från Nato – och svenska flygvapnet – är självfallet välkommen i Libyen, men det handlar inte om välgörenhet utan om att öppna upp för ökat inflytande i Nordafrika. Inget säger heller att det nya libyska styret kommer att agera annorlunda när det gäller EU:s krav på kontroll av invandringen från Afrika, och till exempel stänga de läger Gaddafi inrättade ute i öknen.

Och de förtryckta folk som inte råkar sitta på världens nionde största oljereserv eller på annat vis kan vara nyttiga för västmakterna får fortsätta vänta på hjälp med befrielsen.

Daniel Wiklander, tf chefredaktör

Arbetarmakt

Segern för den libyska revolutionens första fas

Khadaffis armé smälte bort när rebellerna närmade sig huvudstaden, men vad väntar revolutionen nu? Ett uttalande från *Förbundet för Femte Internationalen*.

Revolutionen i Libyen tar ett stort steg framåt. Kombinationen av ett uppror i Tripoli och en snabb framryckning av rebellerna mot staden har erövrat stora delar av huvudstaden från Khadaffi och hans mördarregim. Samtidigt som vi skriver kämpar krafter lojala mot Khadaffi fortfarande kring diktatorns högkvarter, även om många tror att han redan har flytt. Detta tycks vara de sista timmarna för den blodige despoten och hans ondskefulla, arbetarfientliga regim.

Rebellernas framryckning in i Tripoli underlättades uppenbarligen av att stadens överbefälhavare hoppade av. Han kom i hemlighet överens med rebellerna om att öppna portarna och dra tillbaka sina styrkor. Två av Khadaffis söner har infångats. Det folkliga firandet på gatorna tyder på att revolutionen är mycket populär även i Tripoli. De som ursäktat Khadaffi som något slags anti-imperialistisk hjälte – som Hugo Chávez i Venezuela och olika stalinistiska partier – är förvirrade.

Nu är frågan hur Libyen efter Khadaffi kommer att se ut. Hur kan imperialisterna i Nato, som stött det nationella övergångsrådet (NTC) i Benghazi, hindras att stjäla frukterna av folkets revolution? Det finns ett mycket stort hot att Nato kommer att påtvinga Libyen en västvänlig regering, som leds av tjänstemän, poliser, militärer och säkerhetsofficerare från den gamla regimen. Att försvara Libyens oberoende från imperialismen är det nästa stadiet i revolutionen.

Alla socialister måste inse betydelsen av dessa händelser. Den libyska revolutionen, och dess seger i inbördeskriget, kommer att återuppliva den arabiska revolutionen efter en sommar med besvikelser och dödläge. Det kommer att uppmuntra de syriska rebellerna att fortsätta med sina heroiska uppoffringar för att störta diktatorn Assad och smula sönder hans fascistliknande regim. Det kan också återuppliva upproren i Gulfstaterna, uppmuntra en palestinsk intifada och återuppliva de egyptiska och tunisiska rörelserna så de kan gå framåt mot de nya militärregimerna.

I ett viktigt avseende är den libyska revolutionen mer avancerad än vare sig den egyptiska eller tunisiska revolutionen – i Libyen har de gamla väpnade styrkorna i hög grad upplösts och tusentals libyer har tränats i stridens konst, de har vapen och är organiserade i irreguljära arméenheter. De är inte professionella soldater, de är ingenjörer, läkare, arbetslösa. Den folkliga revolutionen blev ett inbördeskrig tack vare Khadaffis oförsonlighet. Nu har hans regim betalat priset.

Till skillnad från i Egypten och Tunisien, är samtidigt Nato:s ingripande och dess prestige bland massorna ett hot – massorna måste undvika att drivas till att stöda ett imperialistiskt oljerofferi under beskydd av övergångsrådet. Massornas politiska medvetande är, som alltid, motsägelsefullt. Det finns många olika strömningar och idéer som är i verksamhet i upproret. Vilka som kommer att dominera blir en fråga om politisk kamp. Den mest omedelbara kampen måste koncentreras till att varna för faran som utgörs av de imperialistiska makter som har för avsikt att inkassera priset för det militära stödet till revolutionen.

Revolutionära socialister reser följande omedelbara krav:

Inget stöd till övergångsrådet – gör revolutionen permanent med målet att ersätta den borgerliga regeringen med en arbetarregering, ingen avvärning av miliserna, omvandla lokala kommittéer till arbetarnas, ungdomens och kämparnas råd.

Utländska arbetare som invandrarna från Afrika söder om Sahara måste skyddas, och anstiftare av pogromer eller var och en som underblåser dödande för att hämnas på andra stammar måste straffas hårt.

Bygg upp fria fackföreningar, kämpa för valet av en suverän och revolutionär konstituerande församling. Skrota alla avtal som övergångsrådet ingått med Nato och imperialismen. Efter som Libyen är en rentierstat är det väsentligt att kontrollen av Libyens oljevinster beslutas demokratiskt. Inget överlämnande av oljerikedomarna till imperialistiska multinationella bolag (amerikanska, europeiska eller kinesiska).

Upplös det som återstår av den nationell armén och polisen. För folkliga miliser, som drivs demokratiskt och organiseras av revolutionens massråd. De folkliga massorna måste skapa en konstituerande församling för att demokratiskt diskutera landets framtid.

Bort med Nato:s alla specialstyrkor från Libyen. Nej till alla Nato-baser i landet. Utländska banker och regeringar måste överlämna de frusna resurserna till det libyska folket. Inga privatiseringar, arbetarkontroll av oljeindustrin och alla industrier och all service. Konfiskera Khadaffis alla miljoner. För ett massivt program för att bygga bostäder, skolor och sjukhus. Skapa band till de egyptiska och tunisiska revolutionerna – mobilisera massorna till stöd för de algerier, syrier och palestinier som bekämpar sina diktatorer eller ockupanter.

Bygg ett libyskt revolutionärt parti som en del av ett internationella arbetarparti.

Förbundet för Femte Internationalen

22 augusti 2011

Clarté

2011-08-24

Hans Öhrn

Libyen – en välregisserad massmedial show

Gör experimentet att inbördeskrig härjar i USA. I Washington har president Obama, som leder den ena sidan i konflikten, förskansat sig. Den liberala rörelsen som stöder honom är ute på gatorna i staden och försäkrar sin trohet mot presidenten, demokratin och författningen. Rebellererna, ledda av en general från Texas, närmar sig emellertid den blockerade huvudstaden man beslutat att svälta ut. De får till slut många liberaler att svikta i tron. Samtidigt bombar det kanadensiska flygvapnet frenetisk staden varje natt och dödspatruller i hemlighet utsända av det kanadensiska försvaret mördar i lönnmord strategiskt viktiga liberaler vilket ytterligare underminerar Obamas position. Lägg därtill att samtliga betydande medier i världen behärskas av Texasrebellerna och frammanar bilden av en desperat Obama, nej, en desperat Hussein Obama, som vill radera den fria världen genom allmän sjukförsäkring och samarbete med muslimer. I samma stund som Obama faller är hela Tea Party-rörelsen ute och dansar på Washingtons gator i världspressens strålkastarljus.

”Vart har alla liberaler tagit vägen?” frågar en världsreporter en kvinna på gatan.

- ”Det undrar vi också”, säger hon glädjestrålände och viftar med den sydstatsflagga som fått ersätta stjärnbaneret, som många anser har solkats ned av Obamaregimen.

Återigen torgför Andreas Malm, (*Aftonbladet* 22 aug) idén om den rena arabiska revolutionen och folkets seger. Men det är inte folket som är ute och dansar på Tripolis gator. Det vi ser är en välregisserad massmedial show som tjänar västerländska intressen.

Samma dag som människor dansar på Tripolis gator stiger de italienska oljeaktierna efter att ha backat en längre tid. Libyen är inte befriat utan återerövat.

Den väpnade kapitalismen, imperialismen i vår tid, har tagit ett stort steg framåt. Utan Natos hänsynslösa bombkampanj som sakta malt ned vitala delar av Libyens infrastruktur och en internationell blockad för att svälta ut den regeringstrognas, eller icke rebellvänliga, delen av Libyens befolkning hade förstörelsen av Tripoli aldrig kunna inledas. En revolt initierad och

styrd från imperiets hjärta kan aldrig vara en folklig revolution.

Det är därför otroligt naivt att tro att Nato har investerat i den libyska revolutionen för att främja Libyens nationella intressen. De rebeller som nu ser ut att ta över i Libyen är bakbundna redan från början och har ett Mirageplan riktat mot tinningen: gör som vi säger, annars...

Om rebellkoalitionens sammansättning har det skrivits mycket, om de mord och pogromer den gjort sig skyldig till mot svarta libyer anklagade för att vara Gaddafis legosoldater mindre.

Men sådan är dramaturgin i den typ av spel som vi sett i Libyen där insatserna är höga. Folket har aldrig fel i dessa situationer – förutsatt att det stöder det som främjar västerländska intressen, prata engelska och låter sig intervjuas av världens ”fria” medier. Dess motståndare – ofta en person och möjligtvis några av hans söner, har däremot alltid fel.

Låt oss hoppas att lugnet snart återvänder till Libyen och att landet kan byggas upp igen. Tyvärr är nog chanserna små. Den väpnade kapitalismen, imperialismen i vår tid, har tröttnat på diktatorer när dessa hotar eller har mist förmågan att skydda västerländska intressen, det är sant. Men den har också tröttnat på stabila länder som hotar dess intressen. Bättre då att bomba länderna sönder och samma – minns Irak och Afghanistan – kalla det befrielse och bana väg för Halliburton, Total och Eni. Sedan låta dessa bolag sköta sina egna affärer utan någon regering som har kraft nog att lägga sig i. Den väpnade kapitalismen har nog aldrig stått starkare än nu efter ”befrielsen” av Libyen. Den bombvänster som denna gång högljutt var med och kallade in Natos bombplan kan ta åt sig en del av äran.

Fanns det då ingen annan väg? Jo, hela tiden har den Afrikanska Unionen arbetat för en förhandlingslösning. I början verkade även rebellerna intresserade av en sådan väg framåt. Men sedan fick de order från Bryssel och Washington att slå dess tankar ur hågen. Ur en sådan förhandlingslösning hade ett nytt Libyen kunna resa sig med en stark infrastruktur där libyerna själva haft möjlighet att staka ut sin framtid.

Vem hade firat en sådan lösning? Inte världens börser i alla fall, som tog ett glädjeskutt den dag då Libyen ”befriades”.

Flamman

Flamman 24 aug. 2011

Lennart Kjörling

Gaddafi ut, oklart vad som kommer

Efter sex månaders krig imploderade regimen i Tripoli över några nätter. Förklaringen till att den improviserande rebellarmén så snabbt tog sig in i huvudstaden var att Nato ännu mer organiserat har tagit över kriget genom samordnade insatser, troligen också på marken och med stöd från satellitövervakning.

Det är svårt att se att de första protesterna mot Muammar Gaddafi var något annat än spontana protester mot en diktator som styrde landet med järnhand sedan 1969. Inspirationen kom från grannstaternas folkliga resningar. Det var få som direkt trodde att upproret skulle bli långlivat. Till skillnad från resningarna i Tunisien och Egypten utvecklades emellertid upproret sedan

till ett fullskaligt inbördeskrig. Den stora frågan som återstår att besvara är vilka oppositionen i Libyen är.

Det har lämnats flera svar på den frågan, Gaddafi själv har kallat dem för anhängare till den gamla kungafamiljen, det var kung Idris I som Gaddafi störtade. Han har också talat om al-Qaida. Det verkar klart att bägge dessa grupper på något sätt funnits med i motståndet, frågan är i vilken utsträckning, knappast i samma utsträckning som Gaddafi själv hävdar. USA har under den tid den libyska regimen uppträtt som en av USA:s tydligaste motståndare också stött oppositionsgrupper i landet, men i och med den svängning som skedde för åtta år sedan i Libyens relation till USA har detta inte varit lika tydligt.

Den framtida politiska inriktningen är ännu mer hölj i dunkel. Ordförande för det nationella övergångsrådet Mahmoud Jibril var tidigare ansvarig för privatiseringar och liberalisering i Tripoli, det ger kanske en fingervisning. Länderna som stöttade upproret står redan i startgroparna för att ta del av landets oljetillgångar.

Kriget i Libyen har i stor utsträckning varit ett mediekrig. Reportagen från Benghazi som hotades av ett anfall från regimen styrkor var ett mycket effektivt bränsle för att elda på opinionen att rädda staden genom det beryktade flygförbudet. Säkerhetsrådets resolutioner 1970 och 1973 har sedan uppenbarligen använts till något helt annat än det de sades vara avsedda för, att skydda civilbefolkningen.

Det finns få som längre vågar hävda att Natos bomningar inneburit något annat än ett massivt flygstöd för ena sidan i en väpnad intern konflikt. Skälet till att det begränsade sig till luftinsatser är också uppenbart, man ville inte riskera att sina egna medborgares liv utan lät libyerna själva riskera livet. Kanske är detta modellen för hur väst för sina krig framöver.

Hur stort var stödet för Gaddafi? Det tillhör de frågor som vi heller inte fått besvarade. Det har rapporterats om miljonhövdade manifestationer i Tripoli, kanske utkommenderade men mer troligt en reaktion på de massiva bombanfallen mot staden. Det är bara på slutet när det pågår markstrider i staden som Nato slutat bomba av rädsla för att träffa sina allierade.

Det har varit svårt att få trovärdiga uppgifter från landet, eftersom det inte funnits oberoende inhemsk press. Al-Jazira som varit bäst på att rapportera från den arabiska våren styrs från Qatar som tagit en mycket tydlig ställning i konflikten mot Gaddafi. Förhoppningsvis kommer bilden att klarna när och om striderna upphör. Erfarenheterna från Irak av en demokrati skapad genom högteknologisk krigföring är dock inte positiva.

Det är få som känner sig sorgsna över att Gaddafis diktatur äntligen får ett slut. Risken är bara att detta kan statuera ett exempel på hur andra styren, som inte är lydiga de dominerande världsmakterna, kan störtas. Det är en glidande skala med många gråzoner, flera av dessa befinner sig i Latinamerika.

Lennart Kjörling

Internationalen

Ledare 24 augusti, 2011

Diktatorn nästan uträknad – drömmar om frihet

Denna ledare skrivs samtidigt som all världens TV-skärmar kablar ut bilder av jublande

rebellstyrkor som just intagit Gaddafis högkvarter i Tripoli. Fortfarande håller Gaddafis regim vissa geografiska fickor i Tripoli, ett kustband med ett antal städer vid Medelhavet samt en del områden i södra och centrala Libyen. Men nu när rebellerna intagit högkvarteret, när regimen förlorat själva sin hjärtpunkt och rotfäste, kan det knappast dröja mer än ett fåtal dygn innan den är absolut och slutgiltigt besegrad.

Vi socialister välkomnar självklart regimens fall. Under Gaddafis tid vid makten har partier, fackföreningar, ja alla från staten självständiga sociala rörelser förbjudits. En död hand har lagts över det libyska samhället. Gaddafis fall kommer förhoppningsvis att öppna vägen för att folket ska kunna organisera sig, och att en arbetarklass med växande medvetande i förlängningen utkristalliserar sig. Den rådande utvecklingen i Benghazi där ett civilt samhälle nu växer fram – med bland annat en mängd fria tidningar – ger grund för en försiktig optimism.

Men, parallellt med alla jubelkrevader vid Gaddafis fallna högkvarter, tornar också en mängd problem upp vid horisonten. NATO:s bomber regnar ännu över Tripoli. Det libyska folket har inte befriat sig självt utan har varit beroende av väst imperialismens militära stöd. Det är en väst imperialism som primärt har i sikte att stabilisera utvecklingen i Libyen till sin egna favör; att Libyen återigen, som under kung Idris dagar före 1969, blir ett för den säkert brohuvud. Förutom att dess oljebolag ska få komma i första rummet när nya kontrakt tecknas, handlar det också om att man säkerligen återigen försöker att dra in Libyen i det militära samarbetet med väst. Libyen tillhör idag ett fåtal länder i Afrika som inte är med i Africom, USA:s militära samarbete med kontinentens länder. Kanske kommer också USA, precis som under kung Idris dagar, att upprätta militärbaser i Libyen.

Dessutom domineras rebellernas ledarskikt av personer tillhörande den libyska eliten, och då bland annat ett antal tidigare Gaddafiministrar. Det är en västvänlig elit, som därtill genom imperialismens militära intervention hamnat i en stark beroendeställning. Här har vi ökända figurer som den nyliberala ekonomen Mahmoud Jibril, som efter att haft huvudansvaret för Gaddafiregimens privatiserings- och avregleringsprogram i samband med upproret hoppade av. Han leder idag rebellernas regering i Benghazi. En annan huvudperson är den tidigare justitieministern Mustafa Abdul Jalil, som leder det nationella övergångsrådet. Nämnas kan att Jalil satt som domare i den famösa rättegången när bulgariska sjuksköterskor 2006 dömdes till döden anklagade för att ha åsamkat libyska barn HIV-smitta. Ett tredje exempel är Kalifa Hifter. Hifter var under 1980-talet hög militär befälhavare i Libyen men hoppade av. Han har under de senaste decennierna mestadels framlevt sina dagar i USA. Hifter damp plöstligt ner i Benghazi 17 mars, samma dag som FN tog resolutionen om en flygförbudszon över Libyen. Han tilldelades, efter påtryckningar från Washington, en hög militär position i rebellernas styrka.

I Libyen finns det inte mycket av en inhemsk borgarklass. Mot bakgrund av den omgestaltning av ekonomin, som under senare år tagit fart, torde den libyska eliten främsta drivkraft i dagsläget vara att konstituera sig som borgarklass, att som junior partners till väst imperialism själv lägga beslag på en större andel av det samhälleliga mervärdet.

När detta skrivs nås vi av den glädjande nyheten att en oberoende facklig federation bildats i Benghazi. Det är fler nyheter av det slaget som måste till för att den framtida utvecklingen i Libyen ska kunna hamna i positiva banor. Det trösterika är att grunden till Gaddafiregimens fall är den spontana folkliga resning som sedan mitten av februari svept fram över landet. Arbetare, ungdomar, rättighetsaktivister ja alla som kämpat för friheten vill se en reell förändring och inte bara ett skifte av förtryckare på maktens taburetter. Det är krafter av det slaget som vi när den försöker organisera sig efter förmåga måste ge allt vårt stöd.

Offensiv

Ur *Offensiv* # 963 (25/8 2011)

Libyen efter Gaddafi

Muammar Gaddafis mer än 40 år långa diktatur har fallit. När detta skrivs (22 augusti) pågår slutstriden om Libyens huvudstad Tripoli. Strider som bara kan sluta i att de Nato-stödda rebellerna tar makten.

När rebellerna efter Natos sex månader långa bombkrig inledde sin offensiv mot Tripoli var Gaddafis dagar räknade. Rebellernas offensiv hade föregåtts av strömhopp från den gamla regimen och Nato stod berett att trappa upp sitt krig.

Rebellerna mötte litet eller inget motstånd under sin framryckning. Vanliga soldater ville inte riskera sina liv för en diktatorisk regim och många av officerarna hade gått eller köpts över. ”Den omskrivna ’järningen’ som skulle förvandla Tripoli till en ointaglig fästning smälte som smör inför rebellernas anlopp. De flesta av den gamla regimen förband hade på förhand gjort upp med fienden om att lägga ned vapnen”, rapporterade *Dagens Nyheter* den 22 augusti.

Utan möjlighet att mobilisera stöd föll Gaddafis regim slutligen samman. Men det betyder inte att rebellerna, som inom sig rymmer olika grupperingar och intressen, kan tillgodoräkna sig ett starkt folkligt stöd. Utgången ska heller inte tolkas som ett uttryck för ett stöd till Västs militära ingripande.

Hur det framtida Libyen kommer att formas beror i hög grad på i vilken mån som massorna kan utnyttja de möjligheter som nu ges till organisering och förberedelser av nya revolutionära uppror. Arbetarna och de fattiga kan bara sätta sin tillit till sin egen styrka och solidaritet.

Inte för inte skrev den första internationella arbetarorganisationen, som bildades redan 1864, in i sina stadgar att: ”Arbetarklassens befrielse är dess eget verk”.

Det finns också anledning att påminna om att även efter att talibanerna drivits bort från makten i Afghanistan 2001 och efter Saddam Husseins fall i Irak 2003 lovade Väst och dess inhemska allierade demokrati och massiva satsningar.

Löften som visade sig vara utan innehåll.

Det var för att försäkra sig om en plats i ett framtida Libyen utan Gaddafi som USA, Frankrike och Storbritannien med flera i mars inledde sitt bombkrig mot en regim som man tidigare haft nära förbindelser med.

Från mars till den 22 augusti genomförde Nato nära 20 000 stridsuppdrag i Libyen, USA stod för nära en tredjedel av dessa. Den 22 augusti hade föregåtts av två dagars intensivt bombardemang av totalt 40 mål i Tripoli.

Hur många civila som dödats direkt eller indirekt av Natos bomber är oklart, men landets redan undermåliga infrastruktur har drabbats hårt och det råder stor brist på förnödenheter.

Libyens oljetillgångar (landet är världens 12:e största oljeexportör), dess geografiska läge och rädslan för att Gaddafis våld skulle radikaliserat massrörelsen samt elektrifiera stämningarna i

hela regionen fick imperialismen med stöd av Mellanösterns reaktionära och diktatoriska regimer att ingripa militärt.

Den svenska regeringen och Socialdemokraterna, med den nya partiledaren Håkan Juholt i spetsen, slöt omedelbart upp i Natos krig.

Nu försöker Reinfeldt & Co låta som att Jas-planen fällde Gaddafi och att man alltid stod upp mot Libyens diktatur. Men ända fram till i år arbetade högerregeringen hårt för att etablera nära band till Gaddafis regim och vinna exportorder. När den libyska revolutionen inleddes i februari var utrikesminister Carl Bildts (M) enda kommentar att:

– Det handlar inte om att stödja den ena eller andra, det handlar om att få stabilitet och en rimlig utveckling.

Libyen var också en spjutspets i EU:s gränsvaktsmyndighet Frontex.

Det libyska upprorets första fas hade kunnat bli avstampen till en massrörelse mot Gaddafis blodsbesudlade förtryckarregim.

Men istället kom den första optimismen och försöken till organisering underifrån att förtrampas av pro-västliga ledare, som inte hade något förtroende för massornas revolutionära styrka, de fruktade denna styrka lika mycket som imperialismen i Väst.

”En dystert följd av det som började som ett libyskt uppror är att Libyens framtid [efter Natos militära insats] inte längre kommer att bestämmas av libyerna själva” skrev den kände journalisten Patrick Cockburn i brittiska *Independent* den 22 maj.

Utan tilltro till masskampens möjligheter kom rebelledarna, varav merparten är avhoppare från Gaddafis regim och affärsmän, att sätta sitt hopp till Nato och de imperialistiska regeringarna. Tidigt uttalade sig rebelledarna med säte i Benghazi för marknadsekonomi och för att respektera internationella avtal.

Nu väntar en tid då såväl olika rebellgrupper som imperialistiska makter kommer att slåss sinsemellan om makten och kontrollen över Libyens rikedomar. ”Vad intresset främst var fokuserat på är som vanligt olja och pengar” (nyhetsbyrå Reuters den 22 augusti).

Innan ens Tripoli helt befriats har exempelvis Italiens premiärminister Silvio Berlusconi sagt att han inom några dagar ska träffa rebelledarna för att få garantier om den italienska oljejätten ENI får fortsätta som vanligt i Libyen. ENI är det största bland utländska oljebolag i Libyen.

Det var inte slutet för Gaddafi som Italiens utrikesminister Franco Frattini lyfte fram när han ombads kommentera striderna i Tripoli utan att:

– De [rebellerna] har gått med på att hålla alla kontrakt, inklusive dem med italienska företag.

Frattini sa också att ENI ”kommer att inta tättpositionen när det gäller att forma det nya Libyen”.

Det var inte länge sedan den regering som Frattini tillhör räknade Gaddafi som en kär vän.

Den brittiska oljejätten BP har också tillkännagett att man så snart som möjligt är tillbaka i Libyen för att utvinna olja.

Vem eller vilka som än tar över makten i Libyen kommer snart att bli hårt trängda mellan å ena sidan massornas önskan om snabbt förbättrade villkor och imperialismens och de utländska bolagens krav på att få lägga beslag på landets tillgångar (inkluderat de beräknade

150 miljarder dollar, 950 miljarder kronor, som Gaddafi lät investera/gömma utomlands).

Veckorna innan rebellerna inledde sin offensiv hade föregåtts av ökade interna motsättningar som vid några tillfällen övergått i väpnade strider och lönnmord. Det är ännu inte klarlagt vilka som exempelvis dödade rebellernas befälhavare Abdel Fattah Younes.

Utan självständiga massorganisationer och väpnade försvarskommittéer är risken nu stor att olika falanger bland rebellerna börjar utöva makten lokalt samtidigt som man strider om vem som ska ha största inflytandet i den provisoriska regering som snart ska formas. För att undvika att man på nytt armbågas ut och att framtiden avgörs ovan deras huvuden måste massorna hitta vägar tillbaka till självorganisering och kamp mot imperialism och kapitalism.

Det är ett absolut villkor för att säkra att Libyen utan Gaddafi också blir ett fritt och demokratiskt land, ett land där de enorma rikedomarna används för att skapa jobb, bostäder och utbildning.

Offensivs redaktion

den 22 augusti

Proletären

Ur *Proletären* nr 34 (25-31 aug.) 2011

Folkets frihet måste vara dess eget verk

Ledare

När krigspropagandan kring Libyen flödar ohejdat i media är det klokt att ta det försiktigt med slutsatserna. Men det mesta tyder ändå på att ett halvår av imperialistiska terrorbombningar nu ger avsett resultat. Muammar Gaddafis regim vacklar och det är svårt att se att den skall kunna resa sig igen, trots Gaddafis svavelosande motståndstirader, för det är den samlade fienden för stark och regimens folkliga bas för begränsad.

I denna situation ropar bombhögern och bombvänstern unisont hurra, skadeglatt pekandes finger mot oss som säger nej till det imperialistiska angreppskriget.

”Libyen visar att bomber kan gynna demokrati”, jublar Ungliberalernas ordförande Adam Cwejman på Newsmill (22/8) och han får medhåll av avgångne SSU-ordföranden Jytte Guteland, som utropar Nato-alliansens angreppskrig mot en av FN erkänd regim som en seger för FN, trots att vare sig FN-stadgan eller FN-resolutionen 1973 ger Nato någon som helst rätt att driva fram en regimförändring i Libyen.

Från bombvänsterns trotskistiska flank hörs lika entusiastiska tongångar. Det är minsann Revolutionen med stort R som har segrat, berättar Göte Kildén från SP på sin blogg, utan att ens nämna Natos ringa insats. Med förhoppningen att den framgångsrika krigsalliansen nu skall dra vidare till Syrien. Samma tongångar hörs från partivännen Andreas Malm, som hör världsrevolutionens ljud i bombmattorna över Tripoli (AB 23/8).

Håhå jaja, måtte det aldrig ta slut, sa han som såg begravningståget.

Cwejman, Guteland, Kildén och Malm är alla sanslöst aningslösa. Låt gå för att de jublar över Gaddafis fall, om än något i förtid. Men att av det dra slutsatsen att demokratin, FN eller

revolutionen segrat är rent infantilt.

Vad är det som har hänt i Libyen under 2011? Jo, det som började som ett spontant utbrott av folkligt missnöje, framförallt i det eftersatta östra Libyen, kidnappades omgående av väl förberedda borgerliga krafter, som lika omgående och väl förberett omvandlade den folkliga protesten till inbördeskrig. Men utan minsta utsikt till framgång på egen hand. I potten låg från början att den självutnämnda juntan i Benghazi skulle vända sig till imperialismen för att få hjälp att vinna ett annars utsiktslöst inbördeskrig, väl medveten om att Muammar Gaddafi och hans regim ännu utgjorde ett störningsmoment för herrarna i Washington, London och Paris, trots tjugo år av interagerande. Imperialismen vill ha hela kakan, inte bara större delen av den.

Så tog imperialismen över kriget och bombade den så kallade rebellarmén ända fram till Tripoli, understödd av horder av Nato-rådgivare och av elitstyrkor från några av krigsalliansens länder (och säkert från fler än vad som hittills är känt). Inbördeskriget omvandlades till imperialistisk intervention.

Så är vi i slutet av augusti. Den imperialistiska interventionen är på väg att segra. Till priset av en överkörd FN-stadga och med ett krigshärjat Libyen utan några som helst demokratiska institutioner eller traditioner. Juntan i Benghazi, som består av avhoppare från Gaddafis regim och klanledare från östra Libyen, representerar bara sig själv och de herrar som från början köpte in sig i den.

För framtiden har juntan att leverera, men då rakt inte demokrati, sådant snack är bara det imperialistiska kriget pråliga utanpåverk, utan profitabla oljekoncessioner till dem som betalt och vunnit kriget.

Vi ifrågasätter inte det folkliga missnöjet med Muammar Gaddafis korrupta och förtryckande regim, såsom det tog sig uttryck i de inledande protesterna och såsom det idag uttrycks i glädje över hans snara fall, om inte av alla libyer, så av många. De senaste tjugo årens politik, där interagerandet med imperialismen svek de sociala löftena, förverkade det folkliga stöd Gaddafi en gång hade.

Men glädjen över en störtad tyrann blir inte långvarig om han genast ersätts av en ny, vilket dessvärre är perspektivet för det av imperialismen erövrade Libyen. Imperialismen kommer inte att tillåta något folkligt inflytande som stör deras planer i det härtagna landet – se bara på Irak och Afghanistan! – och deras underhuggare i Benghazi lär inte sätta sig upp mot herrarnas vilja.

Det som ger imperialismen ett lillfinger mister hela handen.

När Gaddafi faller upplöses de så kallade rebellernas enighet. Risken för kaos och fortsatt inbördeskrig är överhängande. I Washington, London och Paris smids därför planer på att skicka trupp till Libyen för att säkra läget (och profiterna), vilket blir så mycket lättare med en marionettregim installerad i Tripoli. Militärt bistånd till en sådan regim kräver inga resolutioner i FN:s säkerhetsråd.

Libyens hopp står till de folkliga krafterna, till dem som vill frihet, demokrati och social rättvisa och som är beredda att kämpa för frihet, demokrati och social rättvisa också i förhållande till imperialismen och dess underhuggare.

Men den kampen har inte segrat, kan aldrig segra i allians med imperialismen. Folkets frihet måste vara dess eget verk.

Erik Anderson

NATO-stödda trupper i Tripoli

Vilka är de verkligt stora vinnarna om Gaddafi-regimen faller?

I skrivande stund, tisdag morgon rasar strider inne i Libyens huvudstad Tripoli mellan kvarvarande regeringsstyrkor och Natostödda rebellstyrkor. Efter 20000 flyguppdrag och 7500 anfall mot markmål ser det ut som om krigsalliansen kommer att få sin vilja igenom.

Under de senaste två veckorna har flyganfallen intensifierats och anfallen har koordinerats med de Natostödda rebellernas markstyrkor. Till sin hjälp har anti-Gaddafistyrkorna dessutom haft ett tilltagande antal tränare och rådgivare på marken.

Mot västvärldens samlade teknologiska övermakt i form av överlägset flyg, satellitspaning, total handelsblockad, strypande av alla finansiella tillgångar samt en strategisk inringning utan någon betydelsefull hjälp utifrån kunde Gaddafistyrkorna inte hålla rebellstyrkorna stängna. Styrkor som haft hela den imperialistiska västvärldens högteknologiska krigsmaskineri i ryggen.

Kriget har varit ett Natokrig i syfte att tillsätta en rent provästlig marionettregering i samarbete med de kungliga diktaturerna runt Gulfen. Skulle oppositionen mot Gaddafi splittras efter klanmässiga, etniska, religiösa eller politiska riktningar kommer västvärlden genom sin militära närvaro snabbt att avlägsna de som inte ställer in sig i ledet och lyder de diktat som kommer från Washington, Paris, London, Rom och Bryssel.

Den från Gaddafiregimen avhoppade generalen och medlemmen i det som kallas Nationella övergångsrådet Abdel Fatah Younis, hade en annan agenda inom TNC varvid han snabbt likviderades den 28 juli i Benghazi under oklara omständigheter.

Nato-interventionen skedde för att krossa en borgerligt nationalistisk regim man inte hade kontroll över trots alla kramar Sarkozy, Berlusconi och Tony Blair gav Gaddafi mellan åren 2004 till våren 2011.

Imperialism innebär total reaktion och då duger inte en självständig samarbetspartner som Gaddafi utan så fort tillfälle yppade sig med revolten i östra Libyen och med ett antal höga avhopp från Gaddafistyret slog Nato till.

Det tidigare samarbetet med Gaddafi innebar inte att västvärlden hade kontroll över honom och Libyens naturrikedomar. Därför förvandlades Gaddafi över en natt från en samarbetspartner till en demon.

Trots alla bilder på Gaddafi tillsammans med Berlusconi var han ett horn i sidan på västmakterna. I *Wikileaks*-dokumenten från amerikanska utrikesdepartementet mellan åren 2007 till 2010 avslöjas att USA och de västerländska oljebolagen var ursinniga på Gaddafi för vad de kallade "resursnationalism".

Gaddafi hade till och med hotat att åternationalisera de västliga bolagens tillgångar ifall Libyen inte fick större del av inkomsterna i deras projekt.

"Överste Gaddafi visade sig vara en problematisk partner för de internationella oljebolagen, han ökade hela tiden skatter och avgifter och lade till andra krav. En ny regering med nära band till Nato kan bli en lättare partner för västmakterna att handskas med", skriver *New York*

Times i sin affärssektion den 22 augusti.

Gaddafiregimen krossades inte av det egna folket, utan av Nato och dess bombkrig. Av i huvudsak tre länder. Främst de avdankade gamla kolonialstaterna Frankrike och England. Men också av USA.

Medierna har gett intrycket att USA hade en tillbakadragen roll i Libyenkriget. Men *Los Angeles Times* medger att efter Frankrike var det USA som bombade mest och som stod för 16 procent av alla riktade anfall.

Utän någon offentlig information har krigspresidenten Obama gett USA:s flygvapen tillstånd att fylla de luckor som de mindre Natoländerna lämnat efter sig, som exempelvis Norge som drog sig ur efter att ha spräckt budgeten och gjort slut på sina bomber.

”Den överväldigande orsaken till att kriget tog en annan vändning har varit det internationella stödet till rebellerna” medgav brittiska *Independent* i lördags.

Tidningen rapporterade från staden Zintan, sydväst om Tripoli, ett fäste för rebellerna, där reportern mötte ”en grupp västerländska män i omärkta militärkläder och stridsutrustning som tittade misstänksamt. De var försiktiga att tala med mig och ville inte tala om vilka de var. Enligt rebellerna, har de aktuella segrarna på slagfälten berott på dessa rådgivares taktiska stridsplaner”

I en rapport dagen efter skriver *Independent*: ”Regimstyrkorna, efter att ha pulvriserats i månader av Nato, verkar inte ha möjligheten att anfälla rebellerna och etablera någon försörjningsled till utlandet. Rebellerna är ganska otränade, men de får träning och mycket hjälp från västliga militära kontraktörer, som nu planlägger och är med i deras militära uppdrag.”

Brittiska *Guardian* berättar i en annan artikel hur brittiska målspanare inne i Libyen väljer ut militära mål för att bombas.

Västerländska medier gör i nuläget ingen hemlighet av att hela militäroffensiven är koordinerad mellan rebellerna i Nationella övergångsrådet och Nato, varvid man släpper alla tidigare argument att flyganfallens enda syfte var att skydda civilbefolkning och nu öppet medger att syftet hela tiden varit att tillsätta en marionettregim i Tripoli.

Medan den officiella lögnen var att skydda liv så har Natos bombningar dödat många fler människor än vad Gaddafisidan sedan från upprorets början.

Redan nu talas det i västmedierna om vikten av att hålla en så kallad ”stabilitetsstyrka” i landet. EU och en rad reaktionära arabstater är redo att sända trupp.

Det talas om i inledningsskeendet om ett tusen soldater från Qatar, Förenade Arabemiraten och Jordanien i ett första steg i en nykolonial expeditionsstyrka. Likaså skriver *New York Times* att amerikanska experter kan komma att stationeras i Libyen för att ”övervaka Gaddafistyrkornas avrustning”

En expeditionsstyrka som också skall vara beredd att ta sig an de klaner, stammar och andra som tillhör anti-Gaddafisidan, men som i framtiden kan komma att visa sig opålitliga i imperialismens ögon.

Analysföretaget Stratfor som står amerikanska underrättelsetjänsten nära skriver på måndagskvällen att striderna ännu inte är över, och är oroad för att den i grunden oeniga allians som slagits mot Gaddafi kan slitas sönder av ”ett allas krig mot alla” och hänvisar till Somalia

1991 och Afghanistan 1992.

Därav västvärldens planer på en permanent närvaro i landet, dels via ombud men även genom återetablerande av militärbaser i landet. För närvarande är Natos Afrikakommando stationerat i Tyskland men Nato söker permanenta baser på afrikanska kontinenten.

Natointerventionen har inte ett dugg att göra med mänskliga rättigheter, demokrati, civilsamhälle och andra fina ord som är avsedda för den allmänna opinionen.

Krigets avsikt var utöver att krossa en regim man inte hade kontroll över och som av och till varit anti-imperialistisk. Ytterligare en faktor till interventionen i Libyen skall här nämnas: Att stänga ute andra länder från Mellanöstern och Afrika, som Kina och Ryssland.

”Vi har helt förlorat Libyen” säger Aram Shegunts, chef för Rysk-libyska Affärsrådet till nyhetsbyrån Reuters.

”Våra bolag kommer inte att få klartecken att arbeta där. Ifall någon tror något annat så har de fel. Våra bolag kommer att förlora allt där för att Nato kommer att hindra dem från att göra affärer i Libyen. Ryska Gazprom, Tatneft och Gazprom Neft har investerat hundratals miljoner dollar i olje- och gasutvinning i Libyen, men avbröt sina verksamheter när de väpnade striderna startade i våras.”

I övrigt gäller det för *Proletärens* läsare att vara skeptisk till de nyheter som kommer från Libyen. I måndags hette det att de Natostödda rebellerna hade gripit Gaddafis son Saif al-Islam. Gripandet bekräftades av åklagaren vid Internationella brottmåldomstolen ICC, Luis Moreno-Ocampo.

Men tidigt på tisdagen framträdde Saif al-Islam inför journalister vid Gaddafis högkvarter och vid Tripoli Hotel där de utländska journalisterna bor.

Var på vakt mot krigspropagandan!